

Екологія та охорона навколишнього середовища. Прикладні аспекти адаптації та хімічні основи життєдіяльності організмів

інституту. 2010. № 6. С. 20-23.

7. Степаненко А.В., Омельченко А.А. Забруднення атмосферного повітря та його джерела і наслідки для населення й довкілля. Збірник наукових праць II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Економіка природокористування: стан, проблеми, перспективи» (ЕПК – 2016), м. Ірпінь, 29 березня 2016 р. Ірпінь: УДФСУ, 2016. С. 180 – 196.

УДК 615.322.61.57.014

**ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ –
ПРИРОДНІ ЧИННИКИ ФІЗИЧНОГО І ПСИХІЧНОГО
ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

**Гарник Т. П., Горова Е.В., Добровольська Н.А., Гарник К. В.,
В.В. Шусть, Пилипчук А.Б.**

Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського
ВГО «Асоціація фахівців з народної і нетрадиційної
медицини України»

Медичний центр «Веста», м.Ірпінь, Київська обл.

E-mail: phitotherapy.chasopys@gmail.com

Понад 6000 років людство застосовує цілющі властивості лікарських рослин. Ними користувалися в Китаї, Індії, Персії та Єгипті. У наші дні мистецтво фітотерапії, безумовно, не може замінити класичну медицину.

Однак, біологічно активні речовини(БАР) лікарських рослин (ЛР) мають цілу низку безперечних переваг перед медикаментозними засобами у превентивних, реабілітаційних і лікуванні цілого ряду патологічних процесів як психічного, так і фізичного генезу.

Ефіролеткі сполуки (ефірні олії – ЕО) знайшли широке застосування в сучасному житті, а саме:у косметичній промисловості для додавання продукції запаху й тих або інших косметичних властивостей; у харчовій – для поліпшення смаку продуктів харчування тощо; у фармації, медичній практиці, де використовуються найрізноманітніші властивості окремих

Екологія та охорона навколишнього середовища. Прикладні аспекти адаптації та хімічні основи життєдіяльності організмів

ефірних олій.

На сьогодні, реалізуючи рекомендації «Стратегії ВООЗ у галузі комплементарної/ альтернативної медицини на 2014-2023р.» - актуально і набувають все більшого розвитку, досконалості щодо застосування немедикаментозних, натуропатичних методів і засобів для профілактики, реабілітації та лікування, у тому числі при застосуванні фітозасобів і ароматерапії – ЕО.

Ефірні олії – багатокомпонентні сполуки, що мають широкий спектр терапевтичної дії. Ароматерапія – один із методів, який використовує природні чинники, натуральної дії. При правильному використанні вони є комфортними, безболісними, доступними засобами, які впливають на всі системи і органи, які сприяють відновленню здоров'я: різних пошкоджень як шкіри, інших органів, систем, так і при психічних розладах. Відомо, що лікарські рослини і ефірні олії проявляють: бактерицидну, протизапальну й антисептичну, фунгістатичну, противірусну дію; мають позитивний вплив на нервову систему при емоційному заспокоєнні і сприяють стабілізації психічного здоров'я; володіють позитивним дерматологічним і косметичним ефектами, відновлюючи і зберігаючи здоров'я і красу шкіри і волосся; оновлюють імунорегуючі механізми саморегуляції в організмі, мають біоенергетичну цінність, впливають на нейрогормональну функцію: гіпоталамо-гіпофізарну, лімбічну систему ЦНС.

Надзвичайно важливим є їх правильне застосування, адже при дотриманні дозування ЕО регулюють фізіологічні процеси в організмі, не мають негативного побічного впливу на організм і не викликають звикання.

На основі аналізу літературних даних та власних спостережень щодо застосування фіто-, ароматозасобів проаналізована фармакотерапевтична дія при догляді за шкірою, волоссям; у комплексній, відновно-реабілітаційній і превентивній терапії; відновленні психічного стану (збудження, безсоння, депресія); респіраторних захворюваннях; порушеннях опорно-рухового апарату; серцево-судинній системі та інших органів і

Екологія та охорона навколишнього середовища. Прикладні аспекти адаптації та хімічні основи життєдіяльності організмів

систем, а також для підвищення працездатності – фітоергономічні властивості.

Для реалізації мети фахівці рекомендували у медичній практиці:

як у домашніх (амбулаторних) умовах - як регулятори емоційного фону; для покращання настрою; підвищення працездатності; концентрації уваги; загострення пам'яті (ноотропна дія), зняття втоми; для усунення безсоння, тривоги, так і в стаціонарних, реабілітаційних умовах для масажу, інгаляцій, фіточаїв, фіто-і аромаван, тощо.

При застосуванні доведено фахівцями, що ЕО «модифікують» електромагнітне поле людини, ці коливання впливають на ЦНС і вегетативну нервову систему, у тому числі і призначені як місцево, так і при загальній терапії, що визначає їх дію на функціонування нервової системи, на гормональний статус людини.

На основі аналізу літературних даних та власних досліджень запропоновані ефективні фітоаромозасоби для догляду за шкірою та волоссям різного типу з використанням доступної ЛРС та натуральних ЕО. Акцентовано увагу на критеріях оцінки якості ЕО, придатних для медичного застосування та способах їх використання для дітей та дорослих.

Наведені науково обґрунтовані добірки ЕО для профілактики, реабілітації, комплексної терапії та лікування респіраторних захворювань, порушень функцій опорно-рухового апарату, серцево-судинної системи, регуляції емоційного фону та при роботі за комп'ютером, а також для усунення косметичних дефектів шкіри та передчасного старіння шкірних покривів.

Впливають ЕО на відновлення голосу та нормалізацію голосової функції, що супроводжується значним покращенням емоційного фону і стану хворих.

Обнадійливі результати спонукають нас до продовження цих досліджень по відновленню голосових функцій при пошкодженнях різної етіології з використанням фіто і аромапрепаратів.